

Naser Khader (RV):

Det Radikale Venstre startede processen med at sætte fokus på det danske sprog. Den daværende kulturminister, fru Elsebeth Gerner Nielsen, tog det første spadestik. Det blev fulgt op med en forespørgselsdebat her i foråret.

Under forespørgselsdebatten var det mit indtryk, at der var bred politisk enighed om, at der er behov for et tiltag på området.

Kulturministeren nedsatte et hurtigtarbejdende udvalg, som siden har præsenteret en række udmærkede anbefalinger med overskriften »Sprog på spil«.

Ved offentliggørelsen gav jeg udtryk for stor tilfredshed med udvalgets arbejde. Dog savner jeg en holdning til modersmålsundervisning og en holdning til, om vi skulle have en offentlig institution, der indtager en mere normativ og anbefalende rolle i forhold til sproget.

Sprogudvalgets anbefalinger lå meget i tråd med det forslag, Det Radikale Venstre havde præsenteret under forespørgselsdebatten. Vi præsenterede vores forslag under titlen »Det danske sprog skal styrkes – ikke styres« for at understrege, hvad der er på spil.

Det handler ikke om, at vi folkevalgte skal styre eller kontrollere borgernes sprogbrug eller for den sags skyld udvikle et nyt kunstigt og klinisk sprog, en slags new speak, vi skal nemlig ikke have franske eller polske tilstande i Danmark.

Det handler derimod om, at dansk er et lille sprogområde, som er trængt på forskellige fronter, og som har brug for et nyt liv på andre. Derfor er vi nødt til at igangsætte en række initiativer, så vi ikke sætter den historiske og kulturelle baggrund over styr, som vi alle er en del af, og som mange ønsker at blive en del af.

Ser vi ud over Danmarks grænser, kan vi se en lignende udvikling andre steder. Europa har haft et officielt sprogår i 2001, der bl.a. skulle sætte fokus på og understrege alles ret til at have deres eget sprog og til at dyrke det og bruge det i hverdagen. Bl.a. derfor er vi store tilhængere af modersmålsundervisning og var meget kede af, at det er noget, der blev gjort frivilligt for kommunerne, for det er jo sådan, at jo bedre man er til sit modersmål, jo bedre lærer man et fremmedsprog.

Det er en anerkendelse af, at vores sprog er en vigtig bestanddel af vores identitet. Selve vores erkendelse er sproglig, vi tænker i sprog, vores sprog er nært relateret til udvikling af vores tanker og følelser. Dermed er sproget vigtigt for vo-

res selvforståelse, for omgangen med vores medmennesker og vores forsøg på at begribe verden omkring os.

Tilsvarende har vores sprog en samfunds- og kulturbærende funktion. Det er vores fælles sprog, der binder os sammen i en tid med stigende differentiering. Vi lever efterhånden i et multikulturelt samfund. Hvad har vi som danskere til fælles med vores naboer, alle forskelle til trods? Svaret er vores sprog. Det er sproget, der skal binde os sammen i fremtiden.

Når det var mit indtryk, at der var bred politisk enighed om dette udgangspunkt, er det også en smule skuffende at læse ministerens redegørelse. Som i så mange andre sammenhænge bliver det ikke til så meget, når det kommer til stykket. Stort ståhej for ingenting kunne være en passende titel på redegørelsen.

Kl. 11.05

Redegørelsen er fuld af bløde anbefalinger og opfordringer, hvis ikke den loyalt og nøjsomt redegør for de tiltag, der allerede er igangsat. Men jeg kan kun se meget få nye tiltag, og jeg kan kun se meget få tiltag, der er andet end blot venlige henstillinger og hensigtserklæringer.

Ministeren mener ikke, at der er behov for en decideret sproglov. Flere af vores nabolande har lavet en sproglov eller har planer om det netop i erkendelse af, hvad der er på spil.

Endvidere savner jeg i redegørelsen mange tiltag, både hvad angår udvalgets anbefalinger og Det Radikale Venstres forslag. Mere konkret foreslog vi under forespørgselsdebatten initiativer, som vi mener bør indgå i en sproglov.

For det første: Det danske sprog skal styrkes som redskab til kommunikation og argumentation i danskundervisning på alle niveauer. Det er altså ikke nok med danske stile og analyser; det er også vigtigt at kunne bruge sproget og kunne argumentere.

For det andet: Undervisning i dansk på alle niveauer skal styrkes. Generelt skal den sproglige bevidsthed styrkes.

For det tredje: Der skal være større tolerance over for danske borgere, hvis udtale afviger fra rigsmålet både som følge af dialekter og accenter.

For det fjerde: Vi skal forebygge en truende social kløft i den danske befolkning som følge af forskelle i sproglig formåen, f.eks. forskelle i læsevner og indlæring.

For det femte: Sprogundervisning skal styrkes både i fremmedsprog og i modersmål. Dan-